

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00-7/610- 184
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/946)

11-01-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.11.2011 tarih ve 44039 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili İzzet ÇETİN'e ait 7/946 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 Yazı

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06520 Ankara
Tel : 0312 212 20 72 – Faks : 0312 215 18 00
www.csqb.gov.tr

İrtibat : E. YARDIMCIEL Memur
Tel : 296 64 36
e-mail : eyardimciel@csqb.gov.tr

Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi projesinden yararlanan kişi sayısı 2010 yılında 165.462, 2011 yılında 81.342'dir. Bu işçilerin ulaşımının insana yakışır şekilde olması amacıyla kolluk marifetiyle denetimler yapılmakta ve güvenli olmayan ulaşım yöntemlerine izin verilmemektedir.

Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi kapsamında çadır yerleşim yerlerinde konaklayan tarım işçilerinin eğitim çağındaki çocuklarının tespiti yapıp, eğitime devam etmeleri sağlanmaktadır. Bu konuda 182 ve 138 sayılı ILO sözleşmeleri imzalanmış olup, mevzuatımız adı geçen sözleşmelerle uyumludur. Türkiye bu kapsamda çocuk işçiliği ile mevzuat ve kurum taahhütleri açısından en iyi mücadele eden ülkeler arasında yer almaktadır.

Mevsimlik Gezici Geçici Tarım İşçisi Ailelerin Çocuklarının Eğitimden Yoksun Kalmamaları İçin Yapılan Çalışmalar:

E-Okul Sisteminde Kayıtsızlığın ve Devamsızlığın Nedenlerine Göre İzlenmesi:

2007 Eylül ayından itibaren uygulamaya konulan e-Okul sisteminde Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün teknik desteğiyle kurulan sistemle çocukların eğitime erişimlerinin önündeki engeller 26'ncı maddede sorgulanmaktadır. Çalıştırılma nedenini de içine alan izleme sistemi çalıştırıldıkları için ilköğretime erişimleri ve devamları sağlanamayan çocukları il, ilçe, cinsiyet, yaşlar ve sektörel olarak analiz edilebilmektedir. Böylelikle özelde çalıştırılan çocukların, genelde ilköğretim çağı nüfusunun erişim sorununa çözüm bulmak için merkezi ve yerel politikalar geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Kayıtsızlık ve devamsızlık nedenlerinin takip edildiği modülle;

- ✓ Ekonomik yetersizlik nedeniyle çalıştırılan,
- ✓ Mevsimlik gezici geçici tarım işçisi olan,
- ✓ Sanayi ve hizmet sektöründe çalışan,
- ✓ Sokakta çalışan,
- ✓ Ev hizmetlerinde çalışan çocukların bilgisine erişilmektedir.

Diğer taraftan; 20.04.2011 tarihli ve 5410 (2011/25) sayılı "Mevsimlik Gezici Tarım İşlerinde Çalışan Ailelerin Çocuklarının Eğitimleri" konulu Genelge yayınlanarak sorunun çözümüne yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda çocukların bulundukları veya gittikleri yerlerde YİBO, taşınmalı eğitim ya da gezici okullar ve gezici öğretmenlerle eğitim hizmetlerinden yararlanmalarının önü açılmıştır.

Söz konusu Genelgede mevsimlik gezici tarım işçilerinin zorunlu eğitim çağındaki çocuklarının, öncelikle kendi bölgelerindeki yatılı ilköğretim bölge okullarına yerleştirilmelerinin sağlanacağı, yatılı öğrenci olarak yerleştirilme imkânı bulunmayan çocuklar, göç ettikleri yerlerde taşınmalı ilköğretim uygulamasından yararlanacağı, mevsimlik gezici tarım işçisi çocuklarının yoğun olarak bulunduğu yerlerde gezici öğretmen görevlendirilerek mobil okul veya çadır okul uygulamasının yapılacağı, zamanında okula kayıt yaptıramamış veya öğrenimlerine bir süre ara vermiş çocuklardan durumu uygun olanlar, yetiştirici sınıf öğretim programından faydalandırılacağı, mevsimlik ve gezici tarım işçilerinin, göç ettikleri yerlerde bulunan halk eğitim merkezi müdürlüklerince ailelere yönelik sosyal faaliyetlerin yapılacağı, öncelikli tarım alanları olmak üzere meslek edindirme kursları düzenleneceği, toplumsal gelişime destek bakımından aile içi ve bireysel eğitim-danışmanlık hizmetleri verileceği belirtilmiştir.

Ayrıca bu Genelgeyle mevsimlik gezici tarım işçilerinin çocuklarının maddi ihtiyaçlarının karşılanmasına öncelik verilmesi, çocukların okul kıyafetleri, kırtasiye ve benzeri gereksinimlerinin giderilmesini sağlamak üzere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı) ile işbirliğinde yürütülen Şartlı Eğitim Yardımından etkin şekilde yararlanmaları için gerekli iş ve işlemler belirlenmiştir.

Yetiştirici Sınıf Öğretim Programı (Telafl Eğitimi): 81 ilde uygulanmaktadır. YSÖP'ün hedef kitlesinin özelliklerinin ve öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesi için 2007 yılında yapılan 'Telafl Eğitim Üzerine İhtiyaç Analizi'nde, mevsimlik tarım işçiliği nedeniyle eğitime erişemeyen, ara veren ya da ilköğretime geç başlayan çocukların da programın hedef kitlesi içinde olduğu saptanmıştır. 2008-2010 yılları arasında programdan 11.154'ü kız, 6.712'si erkek olmak üzere toplam 17.866 öğrenci yararlanmıştır.

Aşamalı Devamsızlık Yönetim Modeli (ADEY): Bakanlık eğitime erişim ve devamı sağlamaya yönelik politikaları kapsamında Aşamalı Devamsızlık Yönetim Modeli'ni (ADEY) geliştirmiştir. 25.08.2011-47 sayılı Genelge ile 2011-2012 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan bu modelle her bir öğrencinin eğitime erişim ve devamına ilişkin risk faktörlerinin izlenmesi ile gerekli önleyici ve müdahale edici çalışmaların nasıl yapılacağı belirlenmiştir. Devamsız çocukların devamlarını sağlamak için eylem planları ve bireyselleştirilmiş müdahaleler öngören sistemde mevsimlik tarım işçiliği nedeniyle devamsızlık yapan ve çalışan çocuğa yönelik müdahale program da mevcuttur. Genelge kapsamında okul, ilçe, il düzeyinde ekipler oluşturulmuş ve bu ekiplerin eğitimine başlanmıştır.

Bilindiği üzere, 01.01.1984 tarihinde yürürlüğe giren 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunuyla tarım işyerlerinde süreksiz işlerde hizmet akdine tabi olarak çalışanların sosyal güvenlikleri sağlanmıştır.

Diğer taraftan, 6111 sayılı Kanunun 51'inci maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa 01.03.2011 tarihinden itibaren eklenen ek 5'inci madde ile; 4'üncü maddeye, isteğe bağlı sigortaya, 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi sigortalı olmayan, kendi sigortalılıklarından dolayı bu kanunlara göre gelir veya aylık almayan ve 18 yaşını doldurmuş olanlardan; tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanlar kapsama alınarak sigortalılıkları sağlanmıştır. Bu kapsamdakiler hakkında 5510 sayılı Kanunun kısa vadeli sigorta kolları bakımından yalnızca iş kazası ve meslek hastalığı sigortası, uzun vadeli sigorta kolları yönünden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaktadır.

2925 sayılı Kanuna tabi olan sigortalı sayısı 141.838 kişi, 5510 sayılı Kanunun ek 5'inci maddesi kapsamında tarım ve orman işlerinde süreksiz olarak çalışanların sayısı ise 25.902 kişidir.

2010/6 sayılı Genelge doğrultusunda mevsimlik Gezici Tarım İşçilerine dönük faaliyetler için "İşsizlik Sigortası Fonu"ndan herhangi bir ödenek aktarılmamıştır. Aktarılan ödeneğin tamamı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Genel Bütçesinden aktarılmış olup 2010 yılı için 43.981.281,33 TL, 2011 yılı için 23.808.005,11 TL'dir. Harcamaların geneli ile ilgili tablolar aşağıda yer almaktadır.

	2010 Yılı	2011 Yılı
Kapsanan Kişi Sayısı	165.462	81.342
BARINMA	29.928.557 TL	21.455.365,05 TL
EĞİTİM	2.265.863 TL	1.778.410,06 TL
SAĞLIK	2.292.413 TL	197.366,00 TL
DİĞER	9.491.449 TL	376.864,00 TL

Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Strateji ve Eylem Planında yer alan hedeflere ulaşmak için gerekli ödeneğin tamamı Bakanlığının Genel Bütçesinden karşılanmıştır.

